

בבית המשפט העליון

רע"א 6294/16

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

המבקשים: 1. המרכז להשכלה בתל-חי
2. המכללה האקדמית תל-חי

נגד

המשיבים: 1. אסף סגל ו-7 תובעים נוספים
2. ניר חודורוב ו-6 תובעים נוספים
3. סיגלית בן עמי ו-16 תובעים נוספים
4. שחר גרין ו-26 תובעים נוספים
5. המועצה להשכלה גבוהה
6. משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
7. משרד החינוך, התרבות והספורט

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי חיפה
מיום 22.06.2016 בת"א 3720-09-12

בשם מבקש 1: עו"ד ארז אילן

בשם מבקשת 2: עו"ד יובל אדלר

החלטה

1. משיבים 1-59 (להלן: התובעים) הגישו 4 תביעות אזרחיות שאוחדו, כנגד המבקשים (להלן, ביחד: המרכז להשכלה) ואחרים (ת"א 27957-07-12, ת"א 43999-09-12, ת"א 24886-09-12, ת"א 3720-09-12). טענתם המרכזית של התובעים היא כי המרכז להשכלה הטעה אותם במצגי שווא, לפיהם עם סיום לימודיהם בישראל יוכלו להתקבל להמשך לימודים באוניברסיטאות בחו"ל, לצורך קבלת תואר דוקטור ברפואה וטרינרית – אלא שבפועל לא הוכרה התכנית על ידי המל"ג או מוסדות לימוד בחו"ל. התובעים העמידו את הנזקים שנגרמו להם על סכום הקרוב ל-20 מיליון ש"ח, לצרכי אגרה.

בתום אחת משיבות קדם המשפט, וחרף התנגדות המרכז להשכלה, קבע בית המשפט המחוזי (כב' השופט א' טובי) את אופן הגשת תצהירי עדות ראשית מטעם התובעים, כדלקמן:

"הצדדים יגישו תצהירי עדות ראשית כאשר ב"כ התובעים יצמצמו תצהירי התובעים באופן שיוגש מספר מצומצם של תצהירים לפי חלוקה עניינית של התובעים. אין צורך לחזור על אותם דברים כאשר מדובר בנסיבות זהות של תובעים אחדים. בשלב זה יידרשו הצדדים לשאלת החבות מתוך הנחה שכאשר תוכרע סוגיה זו יצליחו הצדדים לפתור ביניהם את עניין הנזק, ככל שתוכח חבות".

על החלטה זו הוגשה הבקשה שבפניי. יצוין כי לצד הבקשה למתן רשות ערעור, הוגשה גם בקשה לעיכוב ביצוע ארעי של הגשת התצהירים – שנדחתה בהחלטה קודמת.

לטענת המרכז להשכלה, עניינו של כל אחד מהתובעים שונה משל חברו, ולא ניתן לקבוע מי יצר את מצג השווא הספציפי או האם התובע המסוים הסתמך עליו מבלי שיגיש תצהיר ויחקר בחקירה נגדית. על פי קו זה, ההחלטה מעניקה לתובעים יתרון דיוני ומהותי בלתי הוגן, ועשויה בסופו של יום להביא ל"תוצאה אבסורדית", במסגרתה יחויבו הנתבעים בפיצוי כל התובעים למרות שרובם כלל לא הוכיחו את תביעתם. המדינה שותפה לעמדה זו. מנגד, סומכים התובעים את ידיהם על החלטת בית המשפט המחוזי, וסבורים כי אין בה משום פגיעה ביכולת המרכז להשכלה להתגונן מפני התביעה – בין היתר מחמת שכל המסמכים שברשות התובעים בעניין מצגי השווא הועברו למרכז להשכלה.

2. לאחר עיון בבקשה ובתגובות לה, וכן בהחלטת בית המשפט המחוזי, החלטתי לדון בבקשת רשות הערעור כאילו ניתנה רשות ערעור והוגש ערעור על פי הרשות שניתנה. אמנם, קביעת האופן שבו יוגשו תצהירי עדות ראשית היא עניין דיוני המסור, ככלל, לשיקול דעתה הרחב של הערכאה המבררת. יחד עם זאת, במקרים בהם נראה כי נפלה טעות משפטית העלולה לגרום לפגם בהליך, נראה כי יש מקום להעניק רשות ערעור ולדון בבקשה לגופה.

3. דין הבקשה להתקבל. די לומר כי כל תובע עומד בפני עצמו. כך בכלל, וכך בייחוד כאשר מדובר בתביעה המושתתת על טענה בדבר מצגי שווא. כידוע, בתביעות מסוג זה מונח נטל על התובע להוכיח, בין היתר, לא רק את קיומו של מיצג בלתי-מהימן, אלא גם כי הסתמך בפועל על מיצג זה וכי נגרם לו נזק עקב כך. כמובן, אין בכך

כדי למנוע את האפשרות לייעל את הליך שמיעת הראיות. אך זאת בכפוף להסכמות אליהן יגיעו הצדדים. משזו לא ניתנה, עלול להיווצר מצב שבו, בסופו של דבר, ייפגמו היבטים דיוניים של לצורך, ואף תיפגע זכותו של התובע המסוים להוכיח את תביעתו או של הנתבע להתגונן כראוי מפניה, לרבות על דרך חקירה נגדית.

4. בהתאם, אני מורה על ביטול ההחלטה וקובע כי על כל אחד מהתובעים (משיבים 1-59) שטרם עשה כן להגיש תצהיר מטעמו. זאת בתוך 30 ימים ממועד החלטה זו, או בכל מועד אחר שיראה לנכון בית המשפט המחוזי, בהתאם להתפתחות ההליכים. בנסיבות העניין הייתי נמנע מעשיית צו להוצאות.

ניתנה היום, כ' בכסלו התשע"ז (20.12.2016).

ש ו פ ט